

Samenwerkingsverband
Exmoorpony

Samenwerkingsverband Exmoorpony
Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
tel: 077-4642999
e-mail: info@faunaconsult.nl
www.exmoorpony.nl

Nieuwsbrief Samenwerkingsverband Exmoorpony april 2013

Belfeld, 16 april 2013

Beste leden,

In deze nieuwsbrief stellen we weer een nieuw lid aan jullie voor: het Limburgs Landschap. Verder is er aandacht voor een nieuw gebied waarin recent Exmoors zijn uitgezet (het Kempenbroek), dat ook wel de Veluwe van het zuiden wordt genoemd, alsmede een overzicht van andere natuurgebieden waarin recent Exmoorpony's zijn vrijgelaten. Daarna volgt er een kort bericht met een link naar een film over Exmoorpony's en Heckrunderen in Solling (Duitsland).

Voor leden die (nog steeds) niet geregistreerde Exmoorpony's hebben en voor leden die Exmoorpony's van buiten ons eigen stamboek kopen, is het van groot belang het hierna volgende stukje over toelatingseisen te lezen. Naast een korte mededeling over een bestuurswijziging, bevat deze nieuwsbrief een aankondiging voor een exterieur beoordelingscursus in september. Omdat we speciaal voor deze dag twee Engelse keurmeesters naar Nederland laten komen, hopen we dat zoveel mogelijk leden zich voor deze dag aanmelden.

Daarna vragen we jullie weer de nieuwste stamboekgegevens door te geven, is er weer aandacht voor onze facebookpagina, worden er enkele Exmoorpony's te koop aangeboden en geven we onze jaarcijfers van het afgelopen jaar en de begroting van dit jaar. Uiteraard eindigen we de nieuwsbrief met onze vaste rubriek 'de foto'.

Hans Hovens, voorzitter

Nieuw lid Stichting Het Limburgs Landschap

Door Sjors de Kort en Jos Berends, Stichting het Limburgs Landschap

Afgelopen jaar heeft Stichting het Limburgs Landschap omvangrijk natuurherstel uitgevoerd in het centrale deel van het Weerterbos nabij Nederweert. Een voormalige landbouwenclave midden in bosgebied 'de Grashut' is heringericht tot een grote natuurlijke eenheid. Er ontstaan doorstroommoerassen in de lager gelegen delen en op de hogere delen verwachten

we in de toekomst soortenrijke, korte grazige vegetaties, afgewisseld met mozaïek van struwelen, bloemrijke ruigten en zandige plekken. De totale natuurlijke eenheid is omraasterd en heeft een oppervlakte van ca. 150 hectare. In verhouding bestaat het gebied uit circa 60% vochtig eiken-berkenbos, 15% open droog-vochtig grasland, 20 % doorstroom-moeras en 5% overig open terrein.

Voorheen werd het gebied beheerd door inscharing van rundvee en paarden van lokale agrariërs en voor een natuurlijke begrazing van onder andere het bijbehorende bosareaal heeft Limburgs Landschap een kudde van 20-25 edelherten lopen. Bij de herinrichting van het gebied zijn alle inliggende perceelrasters verwijderd. Als aanvulling op de edelherten, is 4 april 2013 gestart met een meer natuurlijke jaarrondbegrazing door een kleine kudde Exmoorpony's. In overleg is besloten voor dit gebied te starten met 5 merries en 1 hengst.

Er zijn meerdere redenen om voor ons als Stichting te kiezen voor Exmoors. Belangrijkste argumenten voor wat betreft dit gebied, is dat we hopen dat de Exmoors door hun graasgedrag met name structuurvariatie in de graslanden gaan geven in de zomerperiode en in de winterperiode ook bijdragen aan variatie in een natuurlijke bosontwikkeling. We vinden het als natuurbeheerder ook belangrijk dat nieuw ingerichte oeverzones van open wateren, die straks begroeid zijn met kwetsbare oevervegetaties, niet geheel vertrapt worden door het vee. Tot slot spelen natuurlijk voor ons ook andere geëigende aspecten mee in de keuze voor het Exmoorras, als de relatieve schuwheid voor bezoekers van onze terreinen, de zelfredzaamheid gedurende het hele jaar en het primitieve van dit (oer)paardenras.

Om meer natuurlijke variatie te ontwikkelen is door het Limburgs Landschap bij de Grashut op 4 april een kleine kudde Exmoorpony's losgelaten (Foto: Stichting het Limburgs Landschap, Henk Heijligers).

Nu we als Limburgs Landschap lid zijn geworden van het Samenwerkingsverband Exmoorpony willen we door onze inzet bijdragen aan het in stand houden van dit ponyras. Eventuele geïnteresseerden kunnen de kudde Exmoors bekijken vanaf de wild observatietoren in Weerterbos. In de toekomst zullen we zeker nagaan of er nog andere terreinen binnen ons beheer geschikt zijn voor Exmoor-begrazing.

Op de grens van Noord-Brabant en beide Limburgen werken Natuurmonumenten, ARK Natuurontwikkeling en Regionaal Landschap Kempen en Maasland aan de ontwikkeling van het grensoverschrijdende natuurpark Kempen~Broek. Dit natuurpark moet uiteindelijk zo'n 25.000 ha groot worden. Vanwege zijn uitgestrektheid wordt het (in Nederland) al de Veluwe van het zuiden genoemd. De veelzijdigheid met gortdroge heides en stuifzanden afgewisseld met doorstroommoerassen en broekbossen is er echter nog veel groter. Enorm soortenrijke gebieden zijn zich nu aan het ontwikkelen.

Enkele runderen die deel uitmaken van het Tauros programma in het Kempenbroek; kruisingen Maremmana x Schotse hooglander en een Sayaguesa stier (foto: Denis Frissen, Ark Natuurontwikkeling)

De Loozerheide (tussen Weert en Budel) is één van de kerngebieden van het Kempen~Broek. In het gebied is recent door ARK Natuurontwikkeling een cruciale enclave aangekocht. ARK Natuurontwikkeling ontwikkelt de Loozerheide samen met Natuurmonumenten en heeft dit uitgestrekte heide- en stuifzandgebied recent aangekocht. Een deel van het gebied was in eigendom van Zinkfabriek Nyrstar en bestaat al ruim een eeuw uit woeste grond. Vanwege een natuurcompensatie verplichting moest de zinkfabriek afstand doen van haar bestaande natuurgronden. Door vlotte ruilingen met agrariërs kon middenin het gebied een enclave van zo'n 26 ha worden aangekocht. Voordeel van deze aankoop is dat de laagste percelen in de wijde omtrek zijn gekocht. Hierdoor is vernatting en venherstel voor de wijde omtrek mogelijk geworden.

Acht februari werden de eerste zes Exmoorpony's losgelaten. Deze groep is afkomstig uit de Kraaijbergse plassen en bestaat uit vier merries, een hengst en een veulen. De Exmoors zijn afkomstig van Stichting Taurus (voorheen: Stichting Taurus Vee), evenals de in het gebied grazende runderen. Inmiddels zijn er ook al twee veulens geboren. ARK werkt in het Kempen~Broek aan natuurlijke begrazing. De mogelijkheden voor het terugfokken van de oeros zijn daarbinnen een belangrijk onderdeel van het grootse natuurontwikkelingsproject. In het Tauros-project wordt door verschillende rassen te kruisen getracht een op het oerond gelijkend ras terug te brengen in de Europese natuur.

Exmoors in het Kempenbroek (foto: Denis Frissen, Ark Natuurontwikkeling)

Nieuwe 'Exmoorgebieden'

Naast de hierboven beschreven gebieden Weerterbos en Kempenbroek, zijn er nog enkele gebieden waar recent met een groep Exmoorpony's is gestart. Stichting Taurus heeft in het gebied de Geuzenwaard (circa 40 ha bij Lobith) haar groep konikpaarden vervangen door een groep Exmoorpony's. Ook Gradient kreeg er twee nieuwe gebieden bij, waarin zij de begrazing verzorgen met Exmoorpony's: een 8 ha groot natuurgebied in Stadskanaal en het 21 ha grote Vogeleiland (bij Almere). Daarnaast startte Faunaconsult het afgelopen najaar met een groep Exmoors in het circa 7 ha grote gebied De Grens (Ede/Veenendaal).

Hutewaldproject te Solling

Zoals we in de nieuwsbrief van november 2011 schreven, wordt het Hutewaldproject te Solling (Duitsland) begraaasd met Exmoorpony's. Ons lid Michael Bekaert kocht onlangs 2 Exmoorpony's in Solling. Hij was daar aanwezig bij opnamen voor de Duitse televisie, van een keuring van een hengst en inspectie van een merrieveulen. Deze film is nog enkele weken lang te bezichtigen via: <http://www.ndr.de/fernsehen/dienordstory115.html>

Scherpere toelatingseisen van geïmporteerde dieren voor het stamboek

Van het bestuur

Als Samenwerkingsverband Exmoorpony willen we dat er in meer Nederlandse natuurgebieden Exmoorpony's worden ingezet. Daarbij stellen we als eis dat het om raszuivere Exmoors gaat. De in ons stamboek ingeschreven Exmoorpony's stammen af van raszuivere Exmoorpony's, die in de jaren '80 door It Fryske Gea zijn ingevoerd uit Groot-Brittannië. Al deze dieren hadden een paspoort en brandmerk van de Exmoor Pony Society. Later hebben Stichting Taurus en Ecoplan nog meer raszuivere Exmoorpony's uit Sababurg en Engeland geïmporteerd. Ook deze dieren hadden stamboekpapier van de Exmoor Pony Society of papieren van de Duitse Verein Exmoor Pony. Helaas zijn er in de eerste jaren (voordat het Samenwerkingsverband Exmoorpony werd opgericht) veelal geen afstamminggegevens meer bijgehouden. Hierdoor is het nu lastig om inteelt met zekerheid te voorkomen. Om dit in de toekomst op te lossen willen we van onze fokhengsten het DNA laten vergelijken en voeren we sinds onze oprichting een stamboek.

Vorig jaar heeft een van onze leden ineens een groep dieren aangemeld die ons eerder nog niet bekend was. We zagen ons voor een dilemma gesteld. Aan de ene kant willen we graag veel Exmoorpony's, aan de andere kant willen we niet dat er kruisingen met andere ponyrassen komen. Dit is een reëel gevaar, omdat er af en toe (met name vanuit Duitsland) pony's worden aangeboden, die op het eerste gezicht op een Exmoorpony lijken, maar waarvan bekend is dat ze slechts 75% raszuiver zijn. In het door de dierenarts (bij het chippen) afgegeven paspoort van dergelijke dieren staat veelal bij de rasomschrijving de vermelding 'Exmoorpony'. Dergelijke dieren zijn echter nooit ingeschreven in het stamboek van de Exmoor Pony Society of Duitse Verein Exmoor Pony.

Om te garanderen dat het stamboek zuiver blijft, nemen we alleen dieren van elders op, die ingeschreven zijn in het stamboek van de Duitse Verein of Exmoor Pony Society. Naar ons idee is er inmiddels voldoende tijd geweest om dergelijke dieren aan te melden. We geven onze leden daarom tot 1 juni 2013 de tijd om onaangemelde dieren op te geven. Of ze nu wel of niet gechipt zijn, meld ze bij ons, opdat wij het geval kunnen beoordelen.

We weten dat het niet meevalt om elk jaar alle dieren te vangen. We raden daarom aan in het vervolg ook dieren die niet gevangen worden toch op te geven. Dat geeft ons de mogelijkheid achteraf na te gaan wanneer het dier geboren is. Van zo'n dier is meestal niet bekend of het een hengst of merrie is en wie de moeder is, maar wel in welk jaar het dier geboren is en in welk terrein. Achteraf (als het dier gechipt wordt), kan dan worden nagegaan welke merries daar toen liepen en wie de vader is. Dat geeft mogelijkheid om een dier dan toch ruim na de geboorte met chipnummer e.d. op te laten nemen in het stamboek.

Bestuurswijziging

Ronald Goderie heeft weer namens de Stichting Taurus plaats genomen in het bestuur. Het afgelopen jaar had Henri Kerkdijk hem tijdelijk vervangen. Henri zal wel als wetenschappelijk medewerker actief blijven voor ons samenwerkingsverband.

Opleiding tot inspecteur via cursusdag in september

Als Samenwerkingsverband vinden we dat iedere Exmoorpony minstens eenmaal in zijn leven moet zijn geïnspecteerd. Dit blijkt in de praktijk echter een erg lastige zaak te zijn, omdat momenteel alleen Jaap Mekel en Hans Hovens een beoordelingscursus bij de Exmoor Pony Society volgden. In de nieuwsbrief van april 2012 deden we daarom een oproep om andere leden te leren hoe ze zelf een Exmoorpony kunnen beoordelen. Helaas is er aan deze oproep zeer gering gevolg gegeven. Om toch te bereiken dat zo veel mogelijk leden de status van inspecteur krijgen,

organiseren we in september een cursusdag. Vooral voor leden met grotere aantallen Exmoorpony's is het zinvol minstens één, maar liefst enkele medewerkers naar deze dag te sturen.

De cursusdag zal worden verzorgd door Ruth Thomas en Debbie Davy, die hiervoor speciaal vanuit Wales en Schotland naar Nederland komen. Ruth en Debbie zijn beiden keurmeester en inspecteur bij de Engelse Exmoor Pony Society en hebben in 2008 al een groot aantal Exmoorpony's van onze leden bezocht. Het is de bedoeling dat we er een leerzame dag van maken, waarbij iedere deelnemer leert op welke kenmerken hij of zij moet letten bij het selecteren van fokdieren. Zodra de datum bekend is sturen we iedereen een uitnodiging voor de cursusdag.

Aanleveren stamboekdata

Om het stamboek actueel te houden roepen we weer iedereen op de mutaties van het afgelopen jaar door te geven. Het gaat daarbij om nieuw geboren veulens, nieuw verworven Exmoorpony's, afgevoerde dieren en om nieuw samengestelde fokgroepen. Dit laatste is van groot belang omdat vooral de grotere eigenaren niet altijd goed in beeld hebben wie de moeder is. Als de groep van mogelijke moederdieren bekend is, kan achteraf toch worden bekeken op welke wijze nieuwe fokgroepen 'veilig' kunnen worden samengebracht voor de fok. De volgende gegevens dienen in Excel te worden aangeleverd: eigenaar, huidig terrein, naam, geslacht, geboortedatum, geboorteterrein, fokker, chipnummer, vader, moeder, aankoopdatum en eventuele opmerkingen (b.v. wit haar, ziekten etc.).

U kunt in het stamboek inloggen door op onze site (www.exmoorpony.nl) naar de link Stamboek te gaan en onderaan de pagina op het woord **hier** te klikken. Vervolgens wordt gevraagd om een gebruikersnaam en password.

Dat zijn:

Gebruikersnaam: <username>

Wachtwoord: <password>

Graag aanleveren aan Lodewijk van Kemenade: lodewijkvankemenade@gmail.com.

Facebookpagina

Door Priscilla Pines

Ik heb een tijdje geleden een facebook pagina gemaakt voor de Exmoorpony's in Nederland, voor diegene die vorig jaar een hengst hadden gekocht om zo het contact te blijven behouden. En ook voor andere mensen zonder Exmoors, maar die er wel interesse in hebben of het gewoon leuk vinden om ons te volgen. Ook als er weer pony's gevangen zijn wordt er hier uitgebreid over gepraat en foto's en stukken tekst gedeeld zodat het door zoveel mogelijk mensen gelezen wordt. Kortom, ik hoop dat de Exmoor veel bekender gaat worden en dat we kunnen voorkomen dat er surplus dieren worden geslacht, door ze als gebruikspany te behouden. Het zijn het echt superdieren die zeer vriendelijk en nuchter maar vrolijk zijn! Dat gun je toch iedereen. Bij deze de link: www.facebook.com/ExmoorPonys.

Exmoorpony's te koop

Gradient heeft 2 Exmoorpony enters die weg kunnen: een merrie (afkomstig van de Groene ster) en een hengstje (van Zoetermeer). Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Jasper Poot: gradient@home.nl.

Op de Delleboersterheide, liggend ten noordoosten van Oldeberkoop, werden in 2012 maar liefst 18 Exmoorpony's geboren. Hier liep tot voor kort een harem van 52 Exmoors. Deze Exmoors zijn dit voorjaar gevangen en door Jaap Mekel en Hans Hovens geïnspecteerd.

Hiervan biedt It Fryske Gea District Súd er circa 20 te koop aan. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Ane Zylstra: A.Zijlstra@itfryskegea.nl

Jaarcijfers 2012 en begroting 2013

Inkomsten	<i>Begroting 2013</i>	<i>Afrekening 2012</i>
Contributie	€ 450,00	€ 504,08
Sponsoring	€ 100,00	€ 100,00
Exterieurboekje		€ 5,00
Totaal inkomsten	€ 550,00	€ 609,08
Uitgaven		
ING rekening	€ 90,00	€ 92,12
KvK	€ 30,00	€ 24,08
Website	€ 100,00	€ 100,00
Reservering DNA-onderzoek hengsten	€ 250,00	€ 500,00
Overig	€ 80,00	
Totaal uitgaven	€ 550,00	€ 716,20
<i>Groei eigen vermogen:</i>	<i>€ 0,00</i>	<i>-€ 107,12</i>

De foto

Merrie met veulen op het Mandefjild (foto: René Bosma, It Fryske Gea District Súd)

Het jaar 2012 was binnen district zuid van It Fryske Gea weer een erg vruchtbaar jaar, wat de Exmoorpony's betreft. De bovenstaande foto is genomen op de het Mandefjild liggend ten oosten van Bakkeveen. Dit 235 hectare grote natuurterrein is erg afwisselend met zijn bossen, heidevelden en zandverstuiving. Binnen het begrazingsgebied van het Mandefjild, wat ongeveer 180 ha groot is, loopt op dit moment een harem van 11 volwassen dieren (1 hengst en 10 merries) en 4 veulens.